

HET VIEZE KANTJE VAN parfum

— In de parfumindustrie is het lang niet altijd rozengeur en maneschijn, volgens parfumeur Christophe Laudamiel. Hij stelde een ethische code op voor meer transparantie en geeft zelf het goede voorbeeld. —

TEKST / Sofie Albrecht

Stel Christophe Laudamiel een vraag en je ontketent een waternival. Zijn grootste stokpaardje? De niet-transparante parfumindustrie die volgens hem steunt op een onethisch zakelijk model. In de parfumindustrie heb je verschillende spelers: enerzijds onafhankelijke merken en anderzijds grote groepen zoals L'Oréal, Coty, Interparfums en Puig, die de parfumlcenties van verschillende merken beheren. Het aantal merken dat zelf parfums maakt (met een huisparfumeur) is beperkt. De grote meerderheid – designer brands én nichemerken – bestelt zijn parfums bij geurproducenten als Firmenich, Givaudan, IFF, Mane, Tagasako, Symrise en Robertet. “Het zijn de opnamestudio's van de parfumerwereld”, legt Laudamiel uit. “Ze zorgen voor de grondstoffen, de logistiek, de ontwikkeling, de productie én onderzoek en ontwikkeling. Het is alsof Rihanna in Afrika hout gaat zoeken om zelf haar gitaren te maken, haar eigen songs schrijft en produceert. Elke fase financieren de parfumu- producenten helemaal zelf.” Ze verdienen pas geld wanneer ze een pitch winnen van een merk en het parfum mogen produceren, vaak na talloze voorstellen én aanpassingen. “Voor een beroemd parfum van een groot merk werden bijna 5.000 aanpassingen gevraagd. Geen enkele producer zou een regisseur vragen om zijn film zo vaak te herwerken!”

Een gebrek aan kennis en respect, foert Laudamiel. “Sommige merken communiceren niet over wie het parfum gemaakt heeft. De merken die het wel doen, stellen de parfumeur als een kunstenaar voor, maar ze betalen hem geen royals.” Nochtans is een parfumcompositie te vergelijken met een lied, vindt hij. “Als een componist de helft van zijn rechten op een liedje deelt met de uitvoerder, waarom doet een modeontwerper of beroemdheid dat dan niet met de maker van zijn parfum?”

In vergelijking met andere artiesten worden parfumeurs slecht verloned, maar de boeren zijn zo mogelijk nog slechter af, volgens hem. “Marketingmensen spinnen maar al te graag verhalen rond de natuurlijke ingrediënten van een parfum, zelfs al zit er amper een druppel van in. Zolang er geen deftige hoeveelheden natuurlijke ingrediënten worden gebruikt, helpt dat de boeren ook niet vooruit.”

ETHISCHE CODE

Om de industrie een geweten te schoppen, stelde Laudamiel een ethische code (Perfumeryethics.org) op voor parfumeurs, merken, winkels, influencers en journalisten. Die is momenteel ondertekend door een honderdtal mensen. “Dat lijkt niet veel, maar in een kleine wereld als de parfumindustrie is het voor velen moeilijk om zich uit te spreken tegen ingeburgerd onethisch gedrag.” Maar toch kan iedereen iets doen en is er stilaan wat aan het veranderen, meent hij. ▶

WIE IS CHRISTOPHE LAUDAMIEL (54)

1969

geboren in Clermond-Ferrand (Frankrijk)

1991

geeft les aan MIT, later aan Harvard

1994

begint bij P&G in de interne parfumschool, waar hij onderzoek doet naar nieuwe moleculen en geuren ontwikkelt voor de functionele parfumerie (o.a. wasverzachters)

1999

schakelt over naar fine perfumery

2000

werkt als parfumeur bij parfumproducent IFF in New York, waar hij bestsellers als Fierce voor Abercrombie & Fitch en Polo Blue voor Ralph Lauren maakt

2002

richt de Academy of Perfumery & Aromatics in New York op, een satelliet van de Franse Osmotheque, een non-profitorganisatie die de kennis van parfum promoot bij het grote publiek

2009

maakt de geuren voor Stewart Matthew's Green Aria, de eerste geuropera in het Guggenheim Museum in New York. Als olfactory artist maakt hij regelmatig installaties, onder andere bij de New Yorkse kunstgalerie Lee+Dillon.

2010

richt Dreamair op, dat zich specialiseert in technologie om geuren te verspreiden.

2016

lanceert The Zoo, conceptuele geuren die hij ziet als levende wezens die je moet voeden met liefde en zorg

2016

ontwikkelt The Perfumery Code of Ethics

2019

master perfumer bij het Japanse ROHTO pharmaceutical

2023

huisparfumeur bij Osmo, een bedrijf dat geur wilt digitaliseren om gezondheid en welzijn te verbeteren

Xxxxxx
Xxxxxx

Zelf zit hij ook niet stil. Hij praat met compositiehuizen en boeren over de ontwikkeling van een label voor het eerlijke gebruik van natuurlijke producten in parfums. Samen met het Institute for Art and Olfaction werkt hij aan een legale Wikicomunity, die parfumformules ter beschikking stelt van jonge parfumeurs. Op eigen kosten laat hij parfums analyseren, waarvan hij de resultaten post op het Instagram-account @fragrance.drama. “Zo kun je zien dat sommige succesvolle parfums eigenlijk een kopie zijn van andere geuren. Het doorbreekt de cultuur van geheimzinnigheid in de parfumindustrie. Ik hoop dat het publiek zo zal beseffen hoe complex ons werk is en meer waardering krijgt voor onze kunst.”

Ook met zijn eigen parfumlijn The Zoo geeft Laudamiel zijn klanten stof tot nadenken. Zo bestaat eenzelfde parfum onder twee andere namen, Club Design en Scent Tattoo, met een ander etiket, om mensen bewust te maken van hoe sterk woorden en beelden onze perceptie beïnvloeden. Het parfum Tubéreuse Organique bevat geen tuberoos en is ook niet biologisch. En voor Sailors haalde hij de mosterd bij Déclaration, een parfum dat Jean-Claude Ellena gemaakt heeft voor Hermès. Op zijn site stelt hij het voor als een remix – naar analogie van de muziekindustrie – en liet hij zowel Hermès als Jean-Claude Ellena weten dat ze hun recht op royalty's konden opeisen. Een ludieke manier om het alomtegenwoordige plagiaat in de parfumerie aan te klagen.

‘Als een componist de helft van zijn rechten op een liedje deelt met de uitvoerder, waarom doet een beroemdheid dat dan niet met de maker van zijn parfum?’

DE OPLOSSING

Laudamiel beseft dat de sleutel in opleiding en kennis ligt. Daarom geeft hij al jaren lezingen en deelt hij veel kennis via zijn sociale media. “Voor de consument is het moeilijk om in te schatten wat gebakken lucht is. Die moet zich informeren en zich laten begeleiden naar het betere werk. Als het mensen lukt om lekkere kaas en wijn te vinden, waarom dan niet parfum?” Koop daarom in zelfstandige parfumerieën met goed opgeleid personeel dat je niets op de mouw speldt, tipt hij. Hij raadt aan om te kijken naar onafhankelijke merken die parfum als corebusiness hebben. “Je koopt toch ook geen muziek van een modeontwerper of wijn van een zanger? Waarom zou je dan parfum kopen van een modeontwerper die zijn parfums niet zelf maakt en geen royalty's of zelfs credits aan de parfumeur geeft?”

Vooraf aan dat laatste is hij gevoelig. “Geef de voorkeur aan merken met een eigen parfumeur, of hem ten minste vermelden op het etiket. “Je gaat toch ook niet naar een restaurant waar je veel betaalt en de chef niet in de keuken staat?”

EEN DIVERSE TOEKOMST

Laudamiel ziet de toekomst positief in. “Tegenwoordig zijn er meer parfumeurs zelfstandig dan in loondienst van een parfumproducent. Zij zijn vrijer in hun werk. En er zitten minder filters en tussenpersonen tussen hen en de consument in vergelijking met de modeontwerper die zijn parfums uitbesteedt aan een licentiebedrijf, dat ze op hun beurt bestelt bij een parfumproducent. Zelfstandige parfumeurs hebben er alle baat bij om hun consumenten te informeren en op te leiden, in tegenstelling tot de grote merken. Doordat ze van over de hele wereld werken – niet alleen vanuit Frankrijk, zoals de meeste licentiebedrijven – zal dat op termijn een veel meer diverse parfumerie geven. In tegenstelling tot de grote parfumproducenten, die focussen op de traditionele natuurlijke ingrediënten uit de klassieke markten, zijn zelfstandige parfumeurs geïnteresseerd in nieuwe ingrediënten uit minder voor de hand liggende landen, ook als de voorraad beperkt is, moeilijk te vinden of de kwaliteit kan schommelen per oogst, zodat ze het parfum moeten aanpassen – zoals in cognac gebeurt. Al die factoren zorgen voor heel wat vernieuwing en creativiteit.” 🗣️

The Zoo-parfums zijn te koop bij Smell Stories in Brussel, smellstories.com